

Su Šv. Kalėdomis ir Naujaisiais metais!

Vilniaus Katedros aikštė šių metų Šv. Kalėdų išvakarėse.

ČESLOVO SKARŽINSKO NUOTR.

Numeryje skaitykite:**Jonas Mačiukevičius
Kalėdos tikrai bus /2 psl.****Smulkiojo pienininkystės
ūkio sėkmė /3 psl.****„ŠALTINIO“ SVETAINĖ
Sudėtingi, bet darbingi
metai /4 psl.****Henrikas Vaitiekūnas
Nepaprastas akmuo padės
susilaukti vaikų... /5 psl.**

Gynybai nuo vilkų – grandininis pjūklas

Nuo gruodžio mėnesio mūsų medžiotojų taikiklyje vėl atsidūrė Europos Sąjungoje saugomi vilkai, kurių koncentracija kai kuriuose šalies rajonuose jau sukėlė nerimą. Neseniai iš plėšrūnų apsupties teko vaduotis Biržų rajono miškininkui.

Gintaras JUZOKAS**Susidūrė su trimis vilkais**

„Vilkai puola“, – tokį įspūdį susidaro žmonės, skaitydami dažnas žiniasklaidos publikacijas apie incidentus su šiais plėšrūnais. Jau įprasti tapo pranešimai apie ganyklose sudraskytus gyvulius – avis ar veršelius. Ypač dėl to kenčia Šiaurės Lietuvos rajonai. Šių metų vasarą kai kurių Aukštaitijos kaimų gyventojus pašiurpino žinios, kad sužūlėję vilkai pjauna net prie pat sodybų pririštus gyvulius.

Neseniai grėsmę gyvybei pajuto akis į akį su vilkais susidūręs Biržų rajono Būginių girininkijos girininko pavaduotojas ir medžiotojas Andrius Samulionis, kuriam iš vilkų apsupties teko gelbėtis su pjūklų rankose.

Lapkričio mėnesį atostogaudamas A.Samulionis išėjo pasidar-

buoti į nuosavą mišką. Jis nešėsi krūmams kapoti kardą ir grandininį pjūklą. Vedėsi ir kalaitę Lyrą. Miško biržėje A.Samulionis pastebėjo, kad kalaitė žaidžia su kitu „šunimi“. Priėjęs arčiau ir atidžiau įsižiūrėjęs jis suprato, kad Lyra susitiko su vilku. „Iš įdomumo net netekau žado. Vaizdą stebėjau 2-3 minutes 20-30 metrų atstumu. Ėmiau fotografuoti mobiliojo telefono kamera. Staiga pamačiau, kad atsirado dar vienas vilkas“, – pasakojo miškininkas.

“Man vos nepakirto kojų. Stengiausi taip atsistoti, kad jie negalėtų pulti iš nugaros – juk būtų pakakę vieno šuolio.

Instinktyviai pajutusi pavojų, kalaitė pasileido savo šeimininko link. Vilkai – iš paskos. Nekreipdami dėmesio į žmogų, jie prisartino 3-4 metrų atstumu. Tuo metu A.Samulionis pastebėjo, kad už penkiolikos metrų pasirodė ir artyn sėlina trečias vilkas. Plėšrūnai pradėjo vyrą supti. Miškininkui atrodo, kad tai buvo vilkė su palikuonimis.

Nubaidė pjūklo garsas

„Man vos nepakirto kojų. Stengiausi taip atsistoti, kad jie nega-

lėtų pulti iš nugaros – juk būtų pakakę vieno šuolio. Ėmiau rėkti, bet vilkai nereagavo. Tada čiupau į rankas pjūklą ir įjungiau. Gerai, kad iš karto pradėjo veikti“, – sakė A.Samulionis.

Skardus pjūklo garsas sustabdė vilkus. Jie lėtai pradėjo trauktis, kol dingo krūmuose. Dabar ši įvykį vyras prisimena kaip laimingai pasibaigusį nuotyki, tačiau tuo metu kojos gerokai drebėjo. „Dešimtmetį dirbu miškuose. Ne kartą mačiau ir lūši, ir vilką, tačiau dar neteko matyti, kad žvėris taip drąsiai artėtų prie žmogaus. Daugiau tokio nuotykio gyvenime, turbūt, neteks patirti“, – kalbėjo miškininkas.

A.Samulionis, išgyvenęs grėsmingą susidūrimą su vilkais, ir šiandien į mišką eina be baimės, bet, jo nuomone, žmogui turi būti suteikta teisė gintis nuo puolančio žvėries. Tačiau dabar, net ginantis iššovus, žmogus galėtų būti apkaltintas brakonieravimu.

Miškininkas mano, kad vilkų Biržų rajone padaugėjo. Tai gerai matyti ir iš žiemą paliekamų pėdsakų.

Gamtininkai tvirtina, kad vilkai – atsargūs žvėrys ir paprastai žmonių nepuola. **6 PSL.**

Policijos areštineje dažnam nuteistajam geriau nei laisvėje

Ekonomikos sunkmetis su jį lydintiu visuotiniu nepriteklum verčia iš naujo atsigręžti į tuos valstybės išlaikytinius, kurie vietoj to, kad sumokėtų teismo jiems paskirtas pinigines baudas arba padirbėtų visuomenės naudai, renkasi valstybei daug kainuojantį administracinį areštą.

Orestas LIDŽIUS**Gyventojai piktinasi**

Šių eilučių autorius, dalyvaujdamas Šilutės miesto švarinimo akcijose, dažnai girdi miestelėnus piktai klausiant: kodėl mes turime dirbti visuomenei naudingus darbus be jokio atlygio, aukodami savo brangų laiką, kai tuo metu nuteistieji administraciniu areštu sėdi sau šiltai policijos belangėje nieko neveikdami? Kodėl valstybė švaisto pinigus juos ten veltui laikydama? Kodėl neįdarbinus jų, kaip anais laikais, kad bent sau maistui užsidirbtų?

Su šia tema susijusiais ir Šilutės gyventojus dominusiais klausimais šio straipsnio autorius kreipėsi į Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Ši-

lutės rajono policijos komisariatą (toliau – Šilutės policija).

Iškalbingi skaičiai

Šilutės policijos Viešosios tvarkos skyriaus vyresnioji specialistė Nerija Ropienė pateikė tokių duomenų: Šilutės policijos areštineje yra 17 vietų. Administracinio arešto bausmę pastaraisiais metais ten atlieka vidutiniškai 15 nuteistųjų per mėnesį. Kiekvieno iš jų maitinimui valstybė skiria 10 litų per dieną.

Šilutės policija suskaičiavo, kad per šių metų 11 mėnesių vien tik areštuotųjų maitinimui jau išleido daugiau kaip 60 tūkst. litų – apie 5460 Lt per mėnesį. Nesudėtinga suskaičiuoti, kad iki metų pabaigos tie išlaikytiniai pravalgys iš viso per 65 tūkst. litų.

O kur dar mokesčiai už komunalinius patarnavimus, už patalynės skalbimą, medikamentus ir kitos išlaidos, kurios lygiai taip pat gula ant mūsų, mokesčių mokėtojų, pečių?

Valstybės mastu skaičiai dar įspūdingesni: per praėjusių metų pirmąjį pusmetį administracinio arešto bausmę šalies areštineje atliko 2871 nuteistasis. **6 PSL.**

„ŠALTINIO“ SVETAINĖ

Sudėtingi, bet darbingi metai

Šv. Kalėdų bei Naujųjų metų išvakarėse „Šaltinio“ redakcija pasiteiravo keletą žymių Lietuvos žmonių, artimai susijusių su kaimu, kokie Jiems ir Lietuvai buvo šie metai?

Jonas KAUNECKAS
PANEVĖŽIO VYSKUPAS

Šiomet susimąstyti ypač turėjo žmonės, kurie rūpinosi tik materialiais dalykais. Kaip pastebėjo popiežius Benediktas XVI, dėl ekonominės krizės reikia kaltinti savanaudiškumą. Esu įsitikinęs, jog šiuo sunkiu metu visiems būtina solidarizuotis. Todėl dažnai pabrėžiu, jog valdžia, nuolat ragindama

„Valdžia, nuolat ragindama tautą susiveržti diržus, privalo pati parodyti pavyzdį negailestingai sumažindama savo atlyginimus ir kanceliarines išlaidas.“

tautą susiveržti diržus, privalo pati parodyti pavyzdį negailestingai sumažindama savo atlyginimus ir kanceliarines išlaidas. Prisiminkime prezidento A.Smetonos laikus: krizės metu valdžios žmonėms iškart buvo perpus sumažinti atlyginimai.

Kazys STARKEVIČIUS
ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

Sunkmečiu kaimo žmonėms truputį lengviau negu miesto, nes jų produkcija nuolat reikalinga miestiečių stalui. Nors maisto produktų šiandien suvartojama mažiau, tačiau ūkininkai jaučiasi tvirčiau, nes dirbantis savo ūkyje žmogus įgyja didesnių garantijų, kad jam užteks ir duonos, ir sviesto. Bet reikia pastebėti, kad šis sudėtingas metas visus privertė ieškoti naujų darbo organizavimo būdų ir paskatina kooperaciją.

Manau, kad apie per šiuos metus nuveiktus Žemės ūkio ministerijos darbus geriausiai papasakotų patys kaimo žmonės. Visgi noriu atkreipti dėmesį į keletą svarbių momentų. Džiaugiuosi, kad pavyko įgyvendinti supaprastintą Europos Sąjungos paramos gavimo modelį. Nuo pavasario pradžios, kai buvo pasirašytas šis įsakymas, dėl paramos kreipėsi net 3000 ūkininkų. Vyriausybė pirmą kartą mūsų šalies ūkio istorijoje, atsižvelgdama į sudėtingą pieno sektoriaus padėtį, tiesiogines išmokas už pieną išmokėjo liepos mėnesį. Premjeras pažadėjo, kad šiemet bus išmokėta ir nacionalinė tiesioginių išmokų dalis.

Statistiniai duomenys byloja, kad dabar mūsų eksporto struktūroje žemės ūkio produkcija sudaro jau apie 20 proc. (pernai – apie 16,5 proc.). Tad žemės ūkis krizės metu tapo lyg ir mūsų ekonomikos gelbėtoju.

Nuo šiemet mobiliuosiuose turgeliuose miestiečiai gali savo akimis pamatyti gausų Lietuvos ūkininkų gaminamos produkcijos asortimentą ir patikusių prekių įsigyti. O daugelyje didžiųjų Lietuvos prekybos centrų irgi įgyvendinta naujovė – atsirado šviežio pieno pilstymo automatų.

Svarbiausia, kad ir kiti mūsų veiklos žingsniai padėtų gerinti kaimo žmonių gyvenimo kokybę. Jame turi būti gera gyvenanti ir ūkininkui, ir mokytojui, ir klebonui, ir pasisvečiuoti atvykusiam žmogui. Akivaizdu, kad kaime pradeda veikti „Leader“ programa. Žmonės buriasi į melioracijos sistemų naudotojų asociacijas, kurių projektams skiriama nemaža parama.

O man asmeniškai šiemet tenka atsiprašyti šeimos, jog mažai laiko skyriau jai ir savo ūkiui, todėl esu labai dėkingas žmonai, kad ji užsikrovė ūkio rūpesčių našta ant savo pečių. Bet labai džiaugiuosi, kad visi esame sveiki ir optimistiškai žiūrime į ateitį.

Edmundas PUPINIS

SEIMO KAIMO REIKALŲ KOMITETO PIRMININKAS
Sudėtingi, bet pakankamai darbingi buvo metai. Jau jų pradžioje paaikškėjo, kad biudžetas nebus vykdomas ir reikėjo jį subalansuoti. Kaimo reikalų sritį

irgi pakoregavo keletas skausmingesnių įstatymų, tačiau stengėmės palengvinti kuruojamos srities padėtį.

„Sudėtingi, bet pakankamai darbingi buvo metai. Jau jų pradžioje paaikškėjo, kad biudžetas nebus vykdomas ir reikėjo jį subalansuoti.“

Su Žemės ūkio ministerija tarėmės, kaip sudaryti galimybę kaimo žmonėms paprasčiau pasinaudoti Europos Sąjungos parama, tiesioginėmis išmokomis. Su asocijuotomis struktūromis svarstėme Energetikos įstatymą ir priėmėme sprendimus, kad kaime būtų atsisakyta galios mokesčio. Derinome įstatymus, siekėme, kad nebūtų keliamos žemės grąžinimo išvados, nes visa tai turėtų padėti apsaugoti nuomojančius iš valstybės žemę ūkininkus...

Manau, kad bus darbingi ir kiti metai. Žmonės laukia, kad ministerija supaprastintų statybų kaime tvarką, kai kuriuos keliamus reikalavimus savininkams, turintiems žemės saugomose teritorijose. Būtina svarstyti ir pasiūlymą, kad privačių miškų šeimininkai turėtų galimybę savo teritorijose įsirengti poilsia vietas ir kt.

Kalbėjosi Gintaras JUZOKAS

AUTORIAUS IR VIKTORO MOTIEJŪNO NUOTR.

KĄ RAŠĖ 1929 – 1935 M. LIETUVOS SPAUDA

„Krizis“ A. Smetonos Lietuvoje: tada Lietuvą gelbėjo žąsys

Dabartinė ekonomikos krizė ir panaši, ir skiriasi nuo tos, kuri smarkiai pakeitė pasaulį, skurdino žmones ir 1929–1936 metais provokavo socialinius neramumus. Šių dienų krizė, kurią išgyvena pasaulis ir Lietuva, dažnai lyginama su Didžiąja ekonomine krize, arba Didžiąja depresija, pradėjusia siausti 1929 metų spalio 24-ąją (Juodąjį ketvirtadienį). Valstybės biudžeto balansavimas, karpant valdininkų etatus ir algas, didesni mokesčiai, alkoholio akcizas, vartojimo skatinimas, verčiant pirkti žąsis, – taip tuometė Lietuvos Vyriausybė grūmėsi su „kriziu“.

„Socialiniai pokyčiai, kurie įvyko 1929–1935 metais, paskatino ir didžiosios politikos transformaciją. Pasikeitė daugelio užsienio valstybių politika, prioritetai. Tai smarkiai pakeitė pasaulį ir Lietuvą“, – istoriko Algimanto Kasparavičiaus nuomone, to meto krizės sprendimo būdai, ypač socialiniai, aktualūs ir šiandien.

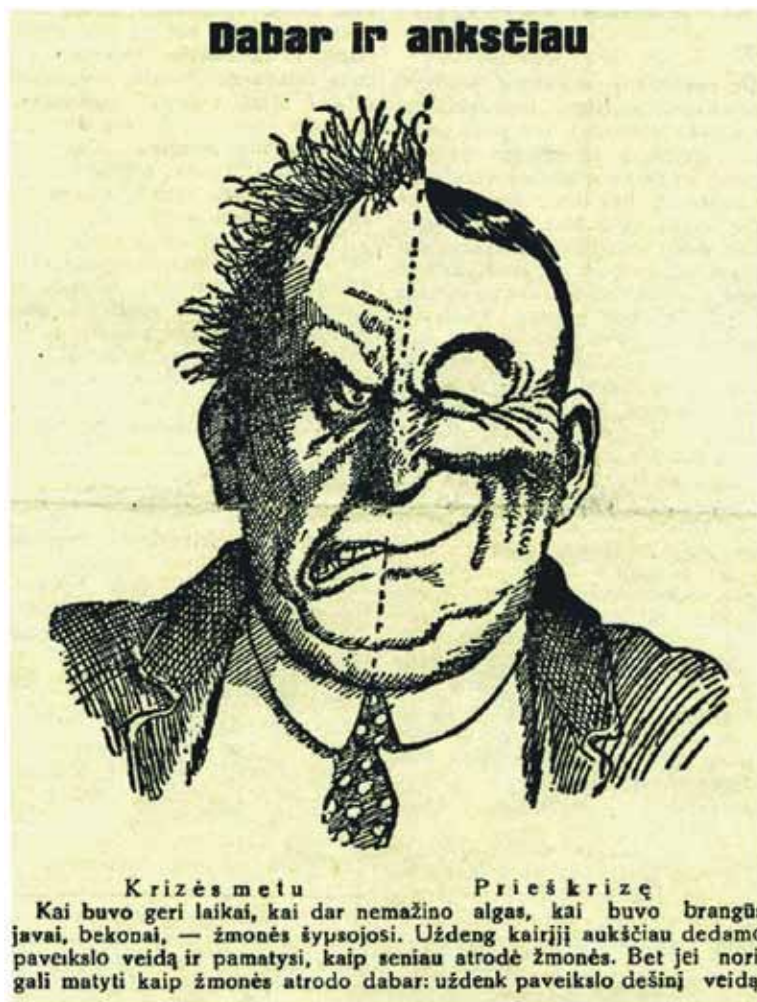
Krizė anuomet

Norint suprasti skirtumus tarp dabartinės ir anų laikų krizės, reikia atsižvelgti į bendrą pasaulio kontekstą. Visa mūsų šalies pramonės produkcija iki „krizio“ nesiekė ir trečdaliu bendrojo vidaus produkto. Tad Lietuvą aplenkė skaudžiausia rykštė – masinis nedarbas. Agrarinę Lietuvą krizė pasiekė pavėluotai (1931 metais) ir kitu aspektu. „Krizis – šiandieninė mada. Apie jį kalba, kuriuos krizis palietė, šneka ir tie, kuriems dėl to nei šilta, nei šalta. Aimanuoja valstybės, aimanuoja ir pavieni individai. Visur tik ir girdėti nauja, moderniška „Kri-

zio simfonija, – Vaiduokliu pasivadinęs asmuo 1931-ųjų gruodį rašė laikraštyje „Diena“. – Aš jį („krizį“) užtikau ne Laisvės Alėjoje, ne ištaigingam salone. Aš jį radau ten, kur niekas nė nesitikinti rasti – senojoje Kauno rinkoje! Ten aš mačiau gyvenimo naštos palenktus sodiečius, jų prakaito, šalčio, vandens bei vėjo išsvargintus veidus, suaižėjusias pūslėtas rankas.“

„Aimanuoja valstybės, aimanuoja ir pavieni individai. Visur tik ir girdėti nauja, moderniška „Krizio simfonija“.“

Žemės ūkio produktų kainos tada smuko 40–60 proc. Tai atsisuko prieš šalies ūkio pagrindą sudariusius ūkininkus. „Kovoti su krize labai sunku. Jei susiaurinsi įvežimą – sumažės valstybės pajamos iš muitų, transporto ir apyvartos. Jei sumažinsi valdininkams bei tarnautojams atlyginimą – sumažės gyventojų perkamoji galia“, – 1932-aisiais „Tautos ūkiui“ aiškino prezidentas A.Smetona.

Laikraščio „Diena“ karikatūra, 1932 m.

„Svarbus pats principas, kad Vyriausybė negali užsimerkinti prieš šalyje egzistuojančias socialines problemas. Ji privalo stengtis subalansuoti visų visuomenės sluoksnių ekonominius ir socialinius interesus. A. Smetonos re-

žimas stengėsi bet kokiais būdais tų problemų išvengti“, – sakė istorikas A. Kasparavičius.

Bankai veikė kaip ir dabar

Anuomet Lietuvos bankas turėjo didelę įtaką pinigų politikai.

Krizė sukėlė aukso ir valiutos atsargų mažėjimą. Kilo grėsmė lito kursui. Dėl šios priežasties bankas 1931 metais sugriežtino paskolų išdavimo sąlygas, nors, siekdamas padėti ūkininkams, sumažino palūkanas iki 6 proc.

Valdžia, tiesa, ėmėsi skatinti socialinį solidarumą, agitavo pirkti kaimo produkciją, valdininkus ragino nepamiršti kaimo.

„Idealizmo būta. Ir jo nesigėdyta. Jis pasireiškėdavo, kaip dabartiniai realistai pasakytų, beprasmiais gestais. Tačiau anuo metu jie suvaidino tam tikrą pozityvų vaidmenį. Tuščiomis kalbomis nebuvo apsiribota, šiuo požiūriu to meto politikai kaip tik buvo realistai. Jie suprato, kad vien kalbų ir pažadų, taip pat taupymo pažeidžiamiausių socialinių sluoksnių sąskaita neužtenka, o nuotaikas visuomenėje galima pagerinti paprastais ir tautai suprantamais poelgiais. Šito – sveiko idealizmo – pasigendama šiandienos Lietuvoje. Šiandien iš esmės yra vien pilkas valdininkiškas brežnevinio tipo bambėjimas“, – istorikas R. Trimakas įsitikinęs, kad iš tarpukario „krizio“ yra ko pasimokyti ir dabartinei valdžiai.

Bene ryškiausias panašumas tarp šių ir anų dienų Lietuvos vyriausybės politikos yra deklaruotas siekis bet kuria kaina išlaikyti stabilų litą. Kitaip nei dauguma

Moters rankoms pakluso akmenys

„Šią išskirtinę Kazimiero ir Irenos Šalaviejų sodybą surasite iš karto - nė klausti nereikės, kur ji. Svarbiausias sodybos akcentas - akmenys“, - sakė Ukmergės rajono Žemaitkiemio seniūnijos seniūnė Rita Mikutienė.

■ **Jolita ŽURAUSKIENĖ**

Grįžo į tėvų žemę

Į gimtąją žemę antrąsyk grįžęs Kazimieras su žmona Irena akmenimis grįstą grožį pradėjo kurti ne iš „mandrumo“, bet dėl pigumo. „Mirus tėvui, mama išėjo pas vaikus, sodybą buvome pardavę. Ją ir vėl įsigijome 1992 metais, kai naujieji šeimininkai ją sumanė parduoti. Čia persikėliau savo tėvų bei žmonos žemę. Pradėjome ūkininkauti turėdami 25 ha savos žemės. Joje ir akmenis rinkome namui statyti“, - mena pašnekovas.

Kazimieras ir Irena Šalaviejai atsikėlė į Prauslių kaimą žinojo, kad namą, kurį suprojektavo patys, statys iš akmenų. Sutuoktiniams tai nebuvo naujiena, nes, gyvendami mieste, jie akmenimis jau buvo išgražinę savo namo pamatus. Įsikūrę kuklioje tėvų trobelėje Šalaviejai rinko lauko akmenis, juos rūšiavo pagal dydį, formą, spalvą.

„Kadangi statybinės medžiagos buvo brangios, surinktus akmenis naudojome vietoje baltų plytų. Tai buvo pigu. Ir darbas nieko nekainavo“, - pasakojo Irena, kuri ėmėsi statybininkės amato. Vidinės namo sienas sodybos šeimininkė mūrijo iš blokelių, o pertvaras - iš plytų. Vyras, kuris tvarkė ūkio reikalus, jai buvo tik pagalbininkas. Kazimieras sako, jog ūkininkas privalo būti visų galų meistras: ir inžinierius, ir agronomas, ir mechanizatorius, ir buhalteris, ir statybininkas.

Sužavėjo akmenys

Pasak Irenos, akmenys, kurie buvo naudojami namo ir ūkininių pastatų statybai, buvo vežami arkliu, traktoriumi. „Sūnus juos beskaldydamas net dvi „kuvaldas“ sudaužė“, - šypsosi moteris. Liaudies meistrė, mezgėja, turinti kūrybinę gyslelę, taip pamilo akmenis ir statybų darbą, jog iš jos pasimokyti galėtų patys geriausi šio amato specialistai. Irenos nuopelnas, kad sodyboje atsirado akmeninė pirtelė, sodybos puošmena - malūnas, šulynys, akmeniniai takeliai, tvenkinys. Vasarą čia akį traukia graži augmenija, išpuoselėti gėlynai. Šiandien sunku patikėti, jog šioje vietoje, kur

dabar gyvena Šalaviejai, beveik prieš dvi dešimtis metų pilkavo plynas laukas.

Atšalus orams Irena grožio karalystę kuria namo viduje. „Akmenukais dekoravau židinių, dabar dekoruoju vonios kambario ir koridorių sienas. Visų sienų akmenimis neklosiu- būtų labai šalta ir nejauku. O vienas kitas akmens akcentas namus sušildo. Be to, akmuo yra labai praktiškas. Jei ne ūkio rūpesčiai, šiam darbui skirčiau daug daugiau laiko“, - pasakojo Irena Šalaviejienė.

Gražiausios sodybos šeimininkai

Ukmergės rajone, Žemaitkiemio seniūnijoje, Prauslių kaime gyvenantys Irena ir Kazimieras Šalaviejai pelnytai laikomi gražiausios šio krašto kaimo sodybos šeimininkais. „Gražiai gyventi ir kurti grožį galima ne tik mieste, bet ir kaime. Svarbu suplanuoti kažką gražaus ir tai įgyvendinti“, - mano Irena.

Sutuoktiniai galvoja, jog kiekvienas žmogus gali gyventi jaukioje aplinkoje. Darbštūs ir tvarkingi ūkininkai Šalaviejai savoje žemėje išrinko dar ne visus akmenis, įgyvendino ne visas svajones. „Akmenys - sunkūs. Manau, kad mūsų sodyboje jų jau atgulė daugiau nei pen-

Irenos ir Kazimiero Šalaviejų sodyboje akį traukia akmeninės grožybės.

AUTORĖS NUOTR.

kiasdešimt tonų, tačiau jų bus dar daugiau“, - sako Kazimieras.

Moteris prisipažįsta žurnaluose neieškanti statybos ar aplinkos tvarkymo idėjų. Ji teigė nieko nekopijuojanti. Visos idėjos jai gimsta savaime. Patarimų apie

akmenis moteris nešykšti ir į sodybą užsukantiems lankytojams. Kaip sukurti gražią aplinką savo namuose? Irena teigia, kad viską reikia daryti su meile, tuomet rezultatai nenuvils, o įdėtas triušas grįš su kaupu.

■ **KĄ RAŠĖ 1929 - 1935 M. LIETUVOS SPAUDA**

„Krizis“ A. Smetonos Lietuvoje: tada Lietuvą gelbėjo žąsys

kitų pasaulio valiutų, litas tada nebuvo devaluotas. Valdžia dirbtinai palaikė jo kursą.

Kantrybė turi ribas

Šiandieninės konservatorių Vyriausybės politika riaušes šalyje išprovokavo per porą mėnesių, o anuometinėje Lietuvoje procesai vyko lėčiau. Suvalkijos ūkininkų kantrybė trūko tik 1935 metais - kilo maištas.

Tada du ūkininkai žuvo per susidūrimus, sunaikinta daug turto, sužeisti keli policininkai, vartyti telegrafų stulpai, degintos pieninės ir nedalyvavusių streike ūkininkų sodybos. Valdžia buvo priversta pasitelkti kariuomenę ir net nuteisti kelis riaušininikus mirties bausme.

Tarpukario krizės metu prieš valdžią sukilo tik ūkininkai, o dabartinis sunkmetis skurdina kur kas daugiau visuomenės socialinių grupių. Vis dėlto per artimiausius kelerius metus socialinio sprogo turėtume išvengti. Tuo įsitikinęs istorikas A. Kasparavičius.

Dabar daug kalbama apie Lietuvos energetinę priklausomybę nuo Rusijos ir galimą šantažą, o anuomet Lietuvos padėtį ap sunkino tai, kad, 1933-aisiais naciams atėjus į valdžią Vokietijoje, išaugo įtampa dėl Klaipėdos krašto, kuriame siautėjančius nacius tramdė Lietuvos valdžia.

Vokietija paskelbė ekonominį boikotą ir uždraudė įvežti į Vokietiją žąsis, net trukdė tranzitu gabenti jas į Prancūziją.

Dažniausiai važiuodavom su policija išieškoti mokesčių. Nors tie mokesčiai valstybei ir savivaldybei tankiausiai būna gana smulkūs, 3-5 litai, bet žmogus taip nusigyvenęs, kad ir tų nepajėgia sumokėti.

Remiant kaimą, perteklines žąsis supirkti liepta valdininkams ir kitiems miesto gyventojams. 1934 metais ūkininkams išdalinta daugiau kaip 300 tūkst. žąsų kortelių. Parduodamas paukštį, valstietis jį turėjo įteikti pirkėjui, o šis - Žemės ūkio rūmams.

Lietuvą gelbėjo atsilikimas

Žiema 1929-aisiais buvo ypač šalta, „...kasdien šalo apie 30 laipsnių, būdavo ir tokių dienų, kai speigas peršokdavo per 40“, - prisimena tų dienų liudininkas Jurgis Jakelaitis.

Lietuvoje žemės ūkio produktų kainos žemyn risti pradėjo dar 1929 m. liepą ir iki 1935-ųjų rugsėjo nukrito beveik pusketvirto karto, todėl daugeliui valstiečių vis sunkiau buvo susimokėti skolas ir mokesčius. Vežėju dirbęs J.Jakelaitis pasakoja: „Dažniausiai važiuodavom su policija išieškoti mokesčių. Nors

tie mokesčiai valstybei ir savivaldybei tankiausiai būna gana smulkūs, 3-5 litai, bet žmogus taip nusigyvenęs, kad ir tų nepajėgia sumokėti.“

Vis dėlto Lietuva buvo dar gana ramus užutekis šelstančiame pasaulio ekonomikos vandenyne. Gal paradoksaliau, bet mūsų kraštą kurį laiką gelbėjo atsilikimas - šalis buvo agrarinė, o krizė pirmiausia smogė išvystytą pramonę ir infrastruktūrą turinčioms valstybėms.

„Kai kurių tyrinėtojų nuomone, žemdirbių perteklius Lietuvoje trečiojo dešimtmečio pradžioje sudarė apie 300 tūkst. žmonių“, - knygoje „Lietuvos gyventojai per du tūkstantmečius“ rašo profesorius Stasys Vaitekūnas.

Profesoriaus žiniomis, to meto Lietuvos kaimuose gyveno 82,3 proc. žmonių (be Klaipėdos ir Vilniaus kraštų). 1923-aisiais miestų Lietuvoje tesuskaičiuota vos 27, miestelių - 241, o kaimų - net 16 388. Ir kaimai buvo nemaži - kiekviename gyveno vidutiniškai apie 100 žmonių.

„Prisikapstom prie apipustytos naujakurio bakūžėlės, o ji mažutė, kokie penki metrai ilgio ir tiek pat pločio. Prasadarai duris, vidury bakūžėlės krosnis, aplink ją trys keturi vaikai apsiskarmaliavę šildosi, o dar kai kur randi ir gyvuliuką - ar kiaulę, kampe atitvertą, apsiparšavusią, ar karvę apsiveršavusią. Nes žmogelio

lūšna prasta, o tvartelis dar pras-tesnis, ten jaunas gyvuliukas gali sušalti. Pats šeimininkas irgi kur kampe apsiblausęs sėdi. Tiesiog šiurpus vaizdas“, - apie varginą valstiečių gyvenimą 1929-ųjų žiemą knygoje „Jeigu kas nors skaitys“ toliau pasakoja J. Jakelaitis.

„Per krizę sustojo statybos, ūkininkai nustojo pirkti padargus ir žemės ūkio mašinas, laikraščiuose pasirodė skelbimų apie ūkių pardavimą iš varžytinių už skolas. Lengviau krizę pakėlė darbštūs ir apdairūs ūkininkai, katrie gautas paskolas sunaudojo sulig paskirties, o katrie mėgo be reikalo gaišti laiką ir važinėti po turgus, o paskui pasėdėti restoranuose, kurių buvo pilna visur, tai šitiem teko skaudžiai nukentėti“, - pasakoja J. Jakelaitis. Ir priduria, jog buvo „tokia bedarbė, kad jeigu statyboje reik dviejų darbininkų, tai pasisiūlo dešimt“.

„Neblogai gyveno tik tie, katrie turėjo nuolatinį darbą, tarnybą, gerai uždirbdavo geri specialistai amatininkai, nekalbant apie valstybės tarnautojus, valdininkus, karininkus. Katrie negirtuokliavo, tais krizės metais prisipirko išvaržytų ūkių, mieste prisistatė gražių kelių aukštų namų“, - pasakoja Jurgis Jakelaitis. Nenuostabu, kad to meto leidiniuose valdininkai buvo nuolat pašiepiami.

Antano Melniko kolekcija „Lietuva“
a Melniko kolekcija „Lietuva“
350-400 Lt. 1935 m. liepą jautė kainavo 60-80 Lt. centneris rugių, už kurį 1928-aisiais mokėta 31-32 Lt. 1935 m. vasarą atpigę iki 3-4 Lt. Turgaus prekyba Plungeje tarpukario Lietuvos laikais.

TIK FAKTAI

*1928 metais už rugių centnerį mokėta 30-32 Lt, 1935-aisiais 3-5 litai. 1 litras pieno 1928 metais supirktas po 0,4-0,45 Lt, 1935-aisiais atpigę iki 5 ct.

*Vyriausybė 1934 metų spalio 30 dieną įsakė visiems valdininkams, priklausomai nuo jų tarnybos kategorijos (o kategorijų buvo 18), įsigyti po 4 ar 5 litų vertės žąsį. Valdininkai turėjo nuo kiekvienų 50 litų pajamų pirkti po žąsį. Taigi žmogus, gaunantis 150 Lt algą, privalėjo pirkti 3 žąsis, 270 Lt - 5. Tuo tikslu įvykdytas žąsų surašymas.

*Kad sulaukytų aukso ir valiutų rezervų mažėjimą, valdžia atsisakė valiutų judėjimo laisvės. 1935 metais įvedama valiutų kontrolė, reiškianti privalomą valiutos įplaukų pardavimą bankams.

BENDRUOMENIŲ PULSAS

Pirmoji gyvenvietė – parkas Pamario krašte

Šilutės r. Juknaičių gyvenvietė įrašyta į Lietuvos kultūros vertybių registrą kaip pirmoji ir kol kas vienintelė šalyje gyvenvietė – parkas. Pirmoji gyvenvietė – parkas užima per 800 tūkst. kvadratinį metrų plotą – beveik visą Juknaičių miestelį, kuris jau daugiau kaip 30 metų garsėja savo želdiniais – medžiais, dekoratyviniais krūmais, vejomis su gėlynais ir dekoratyvinėmis skulptūromis. Prie jų puikiai dera tiek senieji, tiek sovietmečiu statyti pastatai su tam laikotarpiui ne visai būdingais architektūriniais sprendimais. Šiaurinėje gyvenvietės dalyje tyvuliuoja 2 tvenkiniai. O žiedinis gatvių ir takų tinklas tik dar labiau išryškina centrinę Juknaičių dalį su visuomeninės paskirties pastatais ir parkais.

Orestas LIDŽIUS

Tokie Juknaičiai, kokius savo nuotraukose užfiksavo Kultūros paveldo centro specialistai, rinkdami medžiagą apie pirmąją Lietuvoje gyvenvietę – parką, buvo sukurti tarybinio ūkio laikais. Todėl kai kam atrodo, kad kultūros paveldo sergėtojai šiek tiek persistengė. Šilutės r. savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėjas Viktoras Bičkauskas – kaip tik vienas iš tokių. Jo nuomone, sovietmečio palikimas Juknaičių gyventojams, kurių priskaičiuojama per 1000, neturėtų tapti nauja našta. Savo žodžius V. Bičkauskas pagrindė teiginiu, esą nuo šiol juknaitiškių galimybės tvarkytis savo kieme kaip nori, bus ribojamos. Esą jie negalės nieko daryti, prieš tai nesuderinę su Kultūros paveldo departamentu (toliau KPD).

KPD Klaipėdos teritorinio padalinio vedėjas Naglis Puteikis paneigė V. Bičkausko gąsdinimus. Anot jo, juknaitiškiams nebus taikoma jokių papildomų buitinės – ūkinės veiklos apribojimų.

„Mūsų tikslas – išsaugoti gyvenvietės kraštovaizdį su gyventojais ir jų gyvenimo būdu, – telefonu „Saltiniui“ aiškino N. Puteikis. – Jeigu žmonės imsis ką nors tvarkyti, tai mes tik sveikinsim tokias jų iniciatyvas. Mūsų pritarimo reikės tik tais atvejais, kai gyventojai sumanys imtis esminių pertvarkymų savo sodybose. Tada, kaip paprastai tokiais atvejais, jie turės kreiptis su projektu į savo Savivaldybės nuolatinę statybos komisiją“.

Gyvenvietės – parko statusas juknaitiškiams suteikia ir šiokių tokių garantijų, kad jų miestelyje staiga neišdygs, tarkim, kokia vėjo jėgainė... Juknaičių kaimo bendruomenės pirmininkas Vladislovas Sabaliauskas, iš žurnalisto sužinojęs apie jų miesteliui suteiktą gyvenvietės – parko statusą, neslėpė džiaugsmo: „Tai labai maloni žinia. Mums tai didžiulis pasiekimas, už kurį turime būti dėkingi buvusiam ūkio vadovui Zigmantui Dokšui ir kraštovaizdžio architektams Rūtai ir Alfonsui Kiškiam“. Dabar, pasak V. Sabaliausko svarbiausia išsaugoti tai, kas Juknaičiuose buvo anksčiau

Juknaičių gyvenvietės – parko vaizdai vėlyvą rudenį.

AUTORIAUS NUOTR.

V. Sabaliauskas Juknaičiams suteiktą gyvenvietės – parko statusą vertina kaip didelį pasiekimą.

sukurta, kad teiktų malonumo tiek vietiniams gyventojams, tiek atvykėliams.

Gynybai nuo vilkų – grandininis pjūklas

«1 PSL. Šią istoriją komentuo- damas gerai žinomo Telšių miškų urėdijos laukinių gyvūnų priežiūros komplekso „Žvėrinčius“ prižiūrėtojas ir eigulys Petras Dabrišius atkreipė dėmesį, kad vilkus pirmiausia privilegijo šuo.

„Žmonėms pavojus gali kilti tik tuomet, kai vilkai mūsų giriose nebeturės maisto, o jo dar yra pakankamai. Šie plėšrūnai medžioja dėl maisto, o šunys – dėl malonumo“, – sakė jis.

Mūsų šalyje šiuo metu suskaičiuojama per 300 vilkų. Pripažįstama, kad ūkininkai dėl jų patiria didelę žalą, kuri nėra kompensuojama. Medžiotojų pagalba vasarą nėra ko tikėtis, nes vilkus medžioti galima nuo gruodžio 1 d. iki balandžio 1 d. Pernai buvo nustatyta 30 vilkų sumedžiojimo kvota, kuri įvykdyta iki 2009 metų sausio vidurio. Dabar mokslininkai Aplinkos ministerijai rekomendavo leisti sumedžioti ne mažiau kaip 40 vilkų.

P. Dabrišiaus pastebėjimu, mūsų visuomenei trūksta informacijos ir vilkams priskiriama nemažai jų nepadarytų „nuodėmių“. Patyręs žvėrių elgsenos žinovas pastebi, kad tvarką įvesti turėtų medžiotojai, tačiau vilkų sumedžiojimo kvotas reiktų skirti ne visai Lietuvai, o tik problemų turintiems regionams.

Miškininkas ir medžiotojas A. Samulionis, išgyvenęs grėsmingą susidūrimą su vilkais, į mišką ir dabar eina be baimės. A.SAMULIONIO ASMENINIO ARCHYVO NUOTR.

Policijos areštinėje dažnam nuteistajam geriau nei laisvėje

«1 PSL. Šiomet per tokį patį laikotarpį – jau 4132. Pernai per visus metus areštuotųjų maitinimui buvo skirta beveik 1,82 mln. litų, o per šiuo metų 9 mėnesius policijos komisariatų areštinėse jau buvo pravalgyta daugiau kaip 1,68 mln. Lt. Kitąmet nuteistųjų administraciniu areštu maitinimas valstybei gali atsieiti ne mažiau kaip 1,96 mln. litų (maždaug tiek pinigų tam numatyta kitų metų Lietuvos policijos biudžeto projekte).

Šilutės policijos areštinėje nėra didelių patogumų. Tačiau nuteistieji dėl to nesiskundžia, nes yra gerai maitinami ir niekas jų neverčia dirbti.

AUTORIAUS NUOTR.

Neprastai maitina

Maisto, kurio gauna atliekantieji administracinio arešto bausmę, turėtų pavydėti daugelis dorų, bet nepriteklaus slegiamų Lietuvos gyventojų. Pavyzdžiui, pietums areštuotieji gauna vermišelių sriubos, kiaulienos plovos, marinuotų agurkų, sirupo gėrimo ir duonos. „Pusryčiai ir vakarienė – nė kiek ne prastesni, – rašo Šilutės policijos vyr. specialistė N. Ropienė, atsakydama į žurnalisto klausimus. – Tai kuo čia (areštinėje – aut. pastaba) blogai?“

Anot policijos pareigūnės, dauguma patenkančių į areštinę – žmonės iš žemesnio socialinio sluoksnio, todėl jiems areštinėje netgi geriau už gyvenimą laisvėje.

Prie viso to pridėjus faktą, kad už kiekvieną belangę praleistą parą areštuotiesiems nuskaitoma po 20 litų nuo teismo jiems skirtos baudos, nelieka pagrindo stebėtis, kodėl nuteistieji administraciniu areštu taip noriai rikiuojasi į eilę teismo paskirtos bausmės atlikti.

Turi privilegiją rinktis

Toliau – dar įdomiau. Pasirodo, administracinės teisės pažeidėjai turi teisę rinktis bausmę.

„Nuobaudą administracinės teisės pažeidėjui skiria teismas,

– toliau rašo N. Ropienė. – Jeigu teisėjas paskiria piniginę nuobaudą, o nubaustasis tvirtina, kad jis neturi turto, todėl negali baudos sumokėti, teisėjas siūlo atlikti viešuosius darbus. Tačiau jie (viešieji darbai – aut. pastaba) gali būti atliekami tik tuo atveju, jeigu asmuo sutinka juos dirbti. Jeigu nesutinka, teisėjas neturi kito pasirinkimo – privalo skirti administracinę areštą. LR teisės aktai nenumato priverstinių darbų areštinėje bausmę atliekantiems asmenims, – paaiškino Šilutės policijos pareigūnė. – O neatlygintinai dirbti administracinę areštą atliekantys asmenys nesutinka.“

Spragų neskuba užtaisyti

Anot Šilutės policijos pareigūnės N. Ropienės, spragų administracinių teisės pažeidimų kodekse įžvelgia ne vien tik paprasti gyventojai ir policijos pareigūnai, bet ir Vidaus reikalų ministerija. Tačiau, deja, lig šiol nesiimama jokių priemonių joms užtaisyti.

Beje, tokia pat tvarka, kai nuteistieji patys renkasi, ką jiems veikti, būnant už grotų, galioja ir Lietuvos įkalinimo įstaigose. Užtat pastarųjų išlaikymas valstybei atsieina nepalyginamai brangiau.

NORITE - TIKĖKITE, NORITE - PATIKRINKITE...

Nepaprastas akmuo padės susilaukti vaikų...

Henrikas VAITIEKŪNAS

Turime gerą naujieną šeimoms, niekaip nesusilaukiančioms vaikų-čių-pabiručių. Tiesa, jei tikite mūsų rubrika, bet norite šią tiesą patikrinti, skubėti neverta: teks palaukti keletą mėnesių. Šitokią žinią pranešė ne bet kas, o tikrų tikriausias šamanas iš Chakasijos - Valerijus Čabočakovas.

Didžioji Lietuvos motina

Gal per daug paslaptinai supinta mūsų pasakojimo pradžia? Paprastai šnekant, reikėtų pradėti nuo daugeliui iš televizijos pažįstamo Telšių miškų urėdijos eigulio Petro Dabrišiaus. Žinomas ponas Petras kaip vilkų, briedžių, lūšių ir meškino Timofiejaus augintojas. Jau daug metų tie žvėrys gyvena Petro Dabrišiaus sukurtame Žvėrinčiujė, mėgaujasi čia visiškai laisve ir galimybe būti gausybės ekskursijų apžiūrėtais. Dar Petras Dabrišius myli Lietuvos laukų akmenis: vos ne kasdien vieną kitą Žvėrinčiūn atsitempia ir...šnekasi su jais. Ir dar Petras Dabrišius po savo kelionių į tolimąjį Sibirą turi daug draugų - šamanų, kurie retkarčiais aplanko Lietuvą ir poną Petrą.

Prieš mėnesį pas Petrą svečiavosi mūsų jau paminėtas Valerijus Čabočakovas. Keistas ir įdomus žmogus nepaprastai susižavėjo Lietuvos gamta, ypač - gražiąja Žemaitija.

Ir be galo nustebo šamanas, tarp Petro akmenų pamatęs nepaprastą akmenį.

- Tas akmuo, - pasakė šamanas, - yra tarsi didžioji Lietuvos motina. Aš jaučiu nepaprastą jo energiją ir galias, kurias jis gali įgyti, jei teisingai bus pasuktas ir nukreiptas į saulę ir mėnulį.

Šamanas sako, kad po to, kai akmuo bus tinkamai pastatytas, jis ims traukti didžiąją kosmoso energiją, nes ir pati jo forma yra tarsi sutverta tam, kad, atlikusi tam tikras šamaniškas apeigas, pora, tą akmenį (kol kas bevardį) aplankiusi - tikrai galės susilaukti vaikų.

Žavėjosi daug garsių žmonių

Galite patikėti, o jei netikite, netrukus galėsite patikrinti. Tačiau šiandien kyla kitas klausimėlis: ar tinka mums, lietuviams, krikščionims, tikėti visokiomis iš tolimojo Sibiro atkeliavusių šamanų šnekomis? Ir kas išvis yra tie šamanai?

Doktorantė etnologė Eglė Aleknaitė sako, kad Lietuvoje gausybė žmonių užsiima joga, daugybė jų žavisi indų ar kinų filosofija ir - jei mano tai esant teisinga - pritaiko savo kasdieniame gyvenime. Vienas šamanizmo Lietuvoje žinovų buvo ir šviesios atminties filosofas, mąstytojas, literatūrologas G.Beresnevičius. Turbūt nedaugelis lietuvių žino, kad šamaniškus pratimus nuolat atlikinėjo garsusis fizikas Albertas Einšteinas.

Prieš kurį laiką Petro Dabrišiaus Žvėrinčiujė lankėsi dar viena Sibiro šamanė - Nadja. Ji aiškino, kad šamanizmas - ne ekstrastensinis tikėjimas, ne mokslas, ne ateities numatymas, o tiesiog bendravimas su gamta ir jos

Petras Dabrišius po savo kelionių į tolimąjį Sibirą turi daug draugų - šamanų, kurie dažnai aplanko Lietuvą ir poną Petrą.

paslapčių aiškinimas. Nadja, kad ir kokia keista bebūtų, patarinėja visais gyvenimo ir net politikos klausimais dabartinei Tuvos autonominės respublikos (Rusijos federacija) valdžiai. Apie tai, kad tie patarimai yra veiksmingi, byloja jos turimos valdžios dovanos ir net valstybiniai apdovanojimai.

Ir Valerijus, ir Nadja ilgai gyveno pas Petrą Dabrišius ir bendravo su gamta. Į Lietuvos miestus šamanų netraukė. Jų nedomino mūsų politika ar rietenos Seime. „Lietuvos stiprybė - medžiuose, akmeny“, - sakė jie. O Petras Dabrišius, sėdėdamas su jais vakare prie laužo, klausėsi apie Lietuvos istoriją, kurios iki tolei šamanai nežinojo, tačiau skaitė ją iš medžių, miško, debesų - tarsi atverstą knygą...

Laikas grįžti prie pagrindinės mūsų rašinio temos. Akmuo - visos Lietuvos motina. Ar tikrai ne mūsų visagalais daktarais imsime tikėti, o tik prie šalto akmenėlio glausimės, norėdami palikuonių susilaukti?

Turėtų apsilankyti Žvėrinčiujė

Tikėjimas yra labai svarbu. Ir svarbu yra noras matyti ne ap-

- Tas akmuo, - pasakė šamanas Valerijus Čabočakovas, - yra tarsi didžioji Lietuvos motina.

Petro Dabrišiaus Žvėrinčiujė lankėsi dar viena Sibiro šamanė - Nadja. AUTORIAUS NUOTR.

gaulę, o rasti išeitį. Šiandien tai galima pasakyti beveik apie visą nuskurdusios ir nuskurdintos Lietuvos gyvenimą. Na ir kas, kad šamanizmas nėra įgimtas

lietuviui. Jei gerai pagalvosi, tai suprasi: kiekvienas esame pats sau šamanas. Ir kiekvienas mūsų, atgavęs sielai ieškodamas, turėtų apsilankyti Žvėrinčiujė.

KALENDORIUS

Krepšininkas, labiausiai išgarsinęs Lietuvą

Gruodžio 19 d. geriausia visų laikų Lietuvos krepšininkui, Kauno „Žalgirio“ krepšinio komandos prezidentui Arvydui Saboniui sukako 45-eri metai. Profesionalaus žaidėjo karjerą jis pradėjo 1981 m. Kauno „Žalgiryje“. Tris sezonus iš eilės (1985 - 1987 m.) padėjo iškovoti TSRS krepšinio čempionato aukso medalius. 1982 m. TSRS

rinktinės sudėtyje dalyvavo pasaulio krepšinio čempionate ir laimėjo auksą. 1985 m. tapo Europos čempionu Štutgarte (VFR) ir Universiados čempionu Kobėje (Japonija). 1984 ir 1985 m. Italijos laikraštis „Gazzetta dello Sport“ A.Sabonį išrinko geriausiu Europos metų krepšininku.

1985 m. birželio 18 d. A. Sabonį ketvirtajame NBA naujokų biržos rate 74-uoju šaukimu pasirinko Atlantos „Hawks“ komanda, tačiau pasirinkimas buvo anuliuotas, nes žaidėjas buvo per jaunas. 1986 m. pirmojo rato 24-uoju šaukimu A. Sabonį pakvietė Portlando „Trail Blazers“ komanda, bet dėl politinių motyvų jis negalėjo išvažiuoti į JAV. 1988 m. TSRS krepšinio rinktinės treneris Aleksandras Gomelskis A. Sabonį pakvietė į rinktinę ruošintis 1988 m. Olimpinėms žaidynėms Seule. Nors Arvydas buvo neseniai atsigavęs po sunkios traumos, jis padėjo TSRS rinktinėi olimpinio turnyro pusfinalyje

je parklūpyti JAV komandą (tai buvo tik antras JAV komandos pralaimėjimas nuo 1936 metų), o finale iškovoti auksą. 1988 m. Arvydas Sabonis trečiąkart išrinktas geriausiu Europos krepšininku.

1989 m. A. Sabonis jau galėjo palikti TSRS, tačiau jo kelias pasuko ne į Portlando „Trail Blazers“, o į Ispanijos Valjadolido „Forum“ komandą. 1992 m. krepšininkas tęsė karjerą Madrido „Real“ komandoje. 1993 ir 1994 m. su „Real“ komanda A. Sabonis tapo Ispanijos čempionu, o 1995 m. iškovojo Europos klubų čempionato (dab. Eurolyga) taurę. 1993 ir 1995 m. jis išrinktas geriausiu Europos krepšininku.

1995 m. A.Sabonis tapo Portlando „Trail Blazers“ komandos, kurioje žaidė septynis sezonus, nariu. (2001-2002 m. sezoną nežaidė). 1997 m. žaidėjas išrinktas geriausiu Europos krepšininku. 1999 m. NBA.com svetainės lankytojai A. Sabonį išrinko di-

džiausią įtaką NBA padariusiu užsieniečiu.

2003 m., po 14 metų pertraukos, krepšininkas sugrįžo į Lietuvą ir su Kauno „Žalgirio“ komanda tapo Lietuvos čempionu ir naudingiausiu Eurolygos sezono žaidėju.

2004 m. gegužės 15 d. jis sužaidė savo paskutines rungtynes kaip profesionalus žaidėjas: LKL superfinalo mače prieš Vilniaus „Lietuvos rytą“ A. Sabonis pelnė 14 taškų, atkovojo 13 kamuolių ir padėjo savo komandai laimėti LKL finalo seriją. Ilgą laiką aktyviai nesportavęs, 2005 m. gruodžio mėnesį A.Sabonis pranešė baigiantis profesionalaus krepšinininko karjerą.

1995 m. jis apdovanotas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino III laipsnio ordinu, 1996 m. - Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino I laipsnio ordinu. 2001 m. jam įteiktas aukščiausias Tarptautinio olimpinio komiteto (IOC) apdovanojimas - Olimpinių ordinas. 1997 m. rugsėjo 11 d. A. Saboniui suteiktas Kauno miesto Garbės piliečio vardas.

Pasiekimai

Pasaulio čempionato sidabro medalio laimėtojas, Madridas (Ispanija, 1986 m.). Europos čempionas, Štutgarta (VFR, 1985 m.). Europos čempionato sidabro medalio laimėtojas, Atėnai (Graikija, 1995 m.). Europos čempionato bronzos medalio laimėtojas, Nantas (Prancūzija, 1983 m.), Zagrebas (Kroatija, 1989 m.). Universiados čempionas, Kobė (Japonija, 1985 m.). Olimpiados čempionas, Seulas (Pietų Korėja, 1988 m.). Dukart Olimpiados bronzos medalio laimėtojas, Barselona (Ispanija, 1992 m.), Atlanta (JAV, 1996 m.). Pasaulio čempionas, Bogota (Kolumbija, 1982 m.). Eurolygos čempionas, Saragosa (Ispanija, 1995 m.). TSRS čempionas (1985, 1986, 1987 m.). Ispanijos čempionas (1993, 1994 m.), Tarpkontinentinės R. V.Jones taurės laimėtojas, Buenos Airės (Argentina, 1986 m.). Naudingiausias ACB lygos žaidėjas (1994, 1995 m.). Išrinktas į geriausių NBA naujokų rinktinę (1996 m.). LKL čempionas (2004 m.).

